

Incontinenta urinară de efort

Gheorghe Peltecu
George Iancu
Anca Maria Panaitescu
Nicolae Gică

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

INCONTINENȚA URINARĂ DE EFORT

**Gheorghe Peltecu, George Iancu,
Anca Maria Panaitescu, Nicolae Gică**

STRESS URINARY INCONTINENCE

Gheorghe Peltecu, George Iancu, Anca Maria Panaitescu, Nicolae Gică

INCONTINENȚA URINARĂ DE EFORT

Coordonatori:

**Gheorghe Peltecu, George Iancu,
Anca Maria Panaitescu, Nicolae Gică**

Editura Academiei Române

2018

Copyright © Editura Academiei Române, 2018
Toate drepturile de autor sunt rezervate editurii.

Editura Academiei Române
Calea 13 Septembrie nr. 13, sector 5, 050711
Referent științific: Prof. univ. Dr. Viorel Jinga, UMF „Carol Davila”

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Incontinența urinară de efort / coord.: Gheorghe Peltecu, George Iancu,
Anca Maria Panaitescu, Nicolae Gică. - București : Editura Academiei
Române, 2018
ISBN 978-973-27-2970-0

- I. Peltecu, Gheorghe (coord.)
- II. Iancu, George (coord.)
- III. Panaitescu, Anca Maria (coord.)
- IV. Gică, Nicolae (coord.)

616

Redactor: Doina Argeșanu
Tehnoredactare computerizată: Rebeca Andrei
Copertă: Sorin Dan Cojocaru

Bun de tipar: decembrie 2018. Format B5 (18/54×84)

Cătălin Baston

Medic primar Urologie
Centrul de Chirurgie Urologică și
Transplant Renal

Institutul Clinic Fundeni
Asistent Universitar Doctor
UMF „Carol Davila”
București

Radu Botezatu

Medic specialist Obstetrică și
Spitalul Clinic „Filantropia”
București

Eugen Căne

Medic Primar Obstetrică Ginecologie
Spitalul Clinic „Filantropia”
București

Claudiu Codoiu

Medic specialist Urologie
Centrul de Chirurgie Urologică și
Transplant Renal
Institutul Clinic Fundeni
Asistent Universitar Doctor
UMF „Carol Davila”
București

George Cristian Curcă

Medic primar Medicină Legală
Director, Institutul Național de
Medicină Legală „Mina Minovici”
Profesor Universitar Doctor
Catedra de Medicină Legală și Bioetică
UMF „Carol Davila”
București

Stergios K. Doumouchtsis, MSc, MPH, PhD, MRCOG

Consultant Obstetrician and
Gynaecologist, Subspecialist
Urogynaecologist
Epsom and St Helier University
Hospitals NHS Trust
Honorary Senior Lecturer, St George's
University of London

Corina Daniela Ene

Medic specialist Nefrologie
Spitalul Clinic de Nefrologie „Dr. Carol
Davila”

Ion Fulga

Profesor Universitar Doctor
Catedra de Farmacologie
UMF „Carol Davila”
București

Nicolae Gică

Medic specialist Obstetrică Ginecologie
Spitalul Clinic „Filantropia”
București

Howard B. Goldman, MD, FACS

Professor and Vice Chairman
Glickman Urological and Kidney
Institute

Lerner College of Medicine
Cleveland Clinic
Cleveland, OH, USA

Silviu-Stelian Guler-Margaritis

Medic primar Urologie
Centrul pentru Chirurgie Urologică și
Transplant Renal

Institutul Clinic Fundeni
Asistent Universitar Doctor
UMF „Carol Davila”
București

Bogdan Constantin Hăineală

Medic primar Urologie
Centrul pentru Chirurgie Urologică și
Transplant Renal

Institutul Clinic Fundeni
Asistent Universitar Doctor
UMF „Carol Davila”
București

George Iancu

Medic primar Obstetrică Ginecologie
Spitalul Clinic „Filantropia”
Asistent Universitar
UMF „Carol Davila”
București

Christiana Campani Nygaard, MD

Consultant Obstetrician and
Gynaecologist Hospital São Lucas
Porto Alegre Rio Grande do Sul,
Brazil

Urogynaecology Clinical Fellow Epsom
& St Helier University Hospitals
NHS Trust, London, UK

Anca Maria Panaitescu

Medic specialist Obstetrică Ginecologie
Spitalul Clinic „Filantropia”

Sef Lucrari
UMF „Carol Davila”
București

Gheorghe Altecu, FACS

Medic primar Obstetrică Ginecologie
Spitalul Clinic „Filantropia”
Profesor Universitar Doctor
UMF „Carol Davila”
București

Mircea Penescu

Medic primar Nefrologie
Spitalul Clinic de Nefrologie „Dr. Carol
Davila”

Profesor Universitar Doctor
UMF „Carol Davila”
București

Ioanel Sinescu

Medic primar Urologie
Director, Centrul de Chirurgie Urologică
și Transplant Renal
Institutul Clinic Fundeni
Profesor Universitar Doctor
UMF „Carol Davila”
București

Robert Stoica

Medic primar Urologie
Centrul de Chirurgie Urologică și
Transplant Renal
Institutul Clinic Fundeni
Asistent Universitar Doctor
UMF „Carol Davila”
București

Karl Tamussino, MD, FACS

Professor and Chair
Division of Gynecology
Department of Obstetrics and
Gynecology
Medical University of Graz
Graz, Austria

Carmen Denise Mihaela Zahiu

Lector Universitar
Departamentul de Științe Funcționale
Disciplina de Fiziologie și Neuroștiințe
UMF „Carol Davila”
București

Ana-Maria Zăgrean

Conferențiar Universitar Doctor
Departamentul de Științe Funcționale
Catedra de Fiziologie și Neuroștiințe
UMF „Carol Davila”
București

Leon Zăgrean

Profesor Universitar Doctor
Departamentul de Științe Funcționale
Catedra de Fiziologie și Neuroștiințe
UMF „Carol Davila”
București

Cuvânt înainte	xiii
Prefață	xv
1. Epidemiologia incontinenței urinare	1
<i>George Iancu</i>	
2. Embriologia tractului urogenital	9
<i>Anca Maria Panaitescu</i>	
3. Anatomia tractului urinar inferior și a sfincterului uretral	17
<i>Bogdan Constantin Hăineală, Silviu-Stelian Guler-Margaritis,</i> <i>Claudiu Codoiu, Cătălin Baston, Ioanel Sinescu</i>	
4. Fiziologia micțiunii	23
<i>Ana-Maria Zăgrean, Anca Maria Panaitescu,</i> <i>Carmen Denise Mihaela Zahiu, Leon Zăgrean</i>	
5. Evaluarea pacientei cu incontinență urinară	33
<i>Nicolae Gică</i>	
Diagnosticul paraclinic în incontinența urinară de efort	
6. Evaluarea urodinamică	47
<i>George Iancu</i>	
7. Evaluarea videourodinamică	61
<i>Ioanel Sinescu, Robert Stoica, Claudiu Codoiu</i>	

Conduita în incontinența urinară de efort

8. Fizioterapia 73
Radu Botezatu

Chirurgia

9. Tratamentul cu bandelele suburetrale montate retropubian..... 83
George Iancu
10. Tratamentul cu bandelele suburetrale montate transobturator 97
George Iancu
11. Complicațiile bandeletelor suburetrale..... 109
Karl Tamussino
12. Colposuspensia Burch 117
*Gheorghe Peltecu, Anca Maria Pana, Mariana Gică,
Radu Botezatu*
13. Tratamentul cu bandă autologă din fascia mușchilor
drepti abdominali..... 131
Stergios K. Doumouchtsis, Christiana Campani Nygaard
14. Injectarea periuretrală de agenți volumetrici..... 143
*Bogdan Constantin Hăineală, Silviu-Stelian Guler-Margaritis,
Claudiu Codoiu, Cătălin Baston, Ioanel Sinescu*
15. Incontinența urinară de efort recidivată sau
persistentă după terapie chirurgicală..... 149
George Iancu
16. Conduita în incontinența urinară asociată cu prolaps genital..... 161
George Iancu

Conduita în incontinența urinară prin imperiozitate

17. Fizioterapia 171
Radu Botezatu
18. Medicamentele specifice pentru tratamentul
incontinenței urinare de urgență..... 175
Ion Fulga

19. Neuromodularea sacrată pentru afecțiunile tractului urinar inferior	187
<i>Howard B. Goldman</i>	
20. Terapia cu toxină botulinică injectată percistoscopic	215
<i>Eugen Căne</i>	
21. Stimularea percutanată a nervului tibial posterior	223
<i>Eugen Căne</i>	
22. Tratamentul infecției urinare	231
<i>Mircea Nicolae Penescu, Corina Daniela Ene</i>	
23. Aspecte etice și legale ale relației medic-pacient	247
<i>George Cristian Curca</i>	
Index.....	269

Incontinența urinară este o afecțiune foarte frecvent întâlnită în rândul femeilor. Incidența acesteia este dificil de estimat deoarece o mică proporție a femeilor suferinde apelează la medic și o proporție și mai mică consultă un specialist pentru evaluare și tratament.

Motivele reticenței față de examinarea medicală sunt multiple, printre ele remarcându-se pudoarea, lipsa cunoștințelor despre posibilitățile terapeutice și teama de opțiunea chirurgicală.

Incontinența urinară de efort nu este asociată cu creșterea mortalității, dar reprezintă o afecțiune care poate modifica profund calitatea vieții personale și sociale a unei femei.

Monografia coordonată de profesorul Peltecu și colaboratorii săi reprezintă o realizare remarcabilă. Cartea reprezintă o abordare completă a acestei patologii, debutând cu aspectele embriologice, anatomice și fiziologice, continuând cu evaluarea pacientei și diagnosticul paraclinic, acordând cea mai mare pondere tratamentului chirurgical. Sunt prezentate detaliat noile tehnici cu bandetele suburetrale montate transobturator și retropubian, colposuspensia Burch și tratamentul cu bandă autologă din fascia mușchilor dreپți abdominali.

Capitolul de complicații subliniază ideea că tratamentul chirurgical al acestei afecțiuni nu rezolvă ideal toate cazurile.

Monografia abordează și tratamentul incontinenței urinare de efort prin injectarea de agenți volumetrici, precum și cazurile particulare de incontinență urinară de efort recidivată sau asociată cu prolaps genital.

Întrucât incontinența urinară de efort poate fi asociată cu imperiozitate micțională, monografia abordează și aspectele terapeutice referitoare la fizioterapie și la terapia farmacologică.

Monografia prezintă, de asemenea, terapii moderne ale incontinenței urinare prin neuromodularea sacrată și stimularea nervului tibial posterior, incluzând și injectarea de toxină botulinică.

Tratamentul infecției urinare, adesea asociată incontinenței, este prezentat într-o formă modernă și practică.

Ultimul capitol al monografiei se adresează unei laturi deosebit de importante și actuale a practicii medicinei contemporane, aceea a aspectelor etice și legale ale relației medic-pacient.

Echipele de colaboratori este una de profesioniști. Medicilor români, cei mai mulți fiind cadre didactice la UMF „Carol Davila”, li se alătură specialiști renumiți pe plan internațional din Statele Unite (Cleveland Clinic), Marea Britanie (Spitalul St. George’s, Londra) și Austria (Universitatea Graz).

Valoarea cărții este dată nu numai de renumea recunoscută a profesioniștilor care au realizat-o, ci și de caracterul său modern, de noutate, de abordarea complexă și prezentarea grafică de excepție.

Pentru toate aceste calități, monografia nu poate să lipsească din biblioteca ginecologilor și a urologilor, fiind deosebit de utilă în instruirea în specialitate și în subspecialitatea de uroginecologie.

Publicarea acestei monografii reprezintă un moment editorial deosebit de important în literatura medicală din România.

Acad. Ioanel Sinescu

Incontinența urinară de efort este o afecțiune foarte frecventă, mai ales în rândul femeilor aflate în premenopauză sau menopauză. Este adesea o afecțiune heterogenă, fapt care îngreunează diagnosticul corect și face, uneori, tratamentul ineficient.

Incontinența urinară de efort afectează profund calitatea vieții unei femei. Diferențele sociale și culturale întârzie prezentarea la medic astfel încât diagnosticul este stabilit adesea tardiv.

Există mai multe forme de incontinență urinară, de multe ori intricate, fapt care necesită multă atenție în anamneză și minuțiozitate în evaluare pentru a stabili un diagnostic corect și pentru a recomanda tratamentul adecvat.

Evoluția metodelor de tratament care să facă distincția dintre incontinența urinară de efort, vezica hiperactivă și incontinența urinară mixtă, a fost remarcabilă în ultimile decenii.

Evoluția tratamentului incontinenței urinare de efort evidențiază un număr impresionant de procedee utilizate, a căror eficiență terapeutică a rămas mult în urma așteptărilor, atât pe termen mediu sau lung. Numărul procedeeelor chirurgicale folosite în trecut s-a restrâns foarte mult, tratamentul chirurgical actual fiind dominat de folosirea bandelețelor cu montare transobturatorie sau retropubiană.

Incontinența urinară de efort este asociată cu modificări ale planșeului pelvin care survin postpartum și evoluează de cele mai multe ori, complicând și mai mult diagnosticul și decizia terapeutică, cu reflectare evidentă în prognostic. De cele mai multe ori, tratamentul se adresează concomitent și acestei patologii asociate.

Monografia prezintă o analiză complexă a incontinenței urinare de efort, de la epidemiologie, anatomie, patofiziologie, diagnostic și investigații urodinamice și până la tratament chirurgical, medical sau alternativ, în caz de eșec al terapiei primare.

Fiind rezultatul unei colaborări ce reunește unii din cei mai importanți lideri de opinie în domeniul ai UMF „Carol Davila” dar și lideri de opinie internaționali, „Incontinența urinară de efort” va fi cu siguranță o sursă importantă de informație la zi și va contribui la creșterea calității îngrijirilor în această patologie.

Ne exprimăm recunoștința tuturor colegilor care, prin experiența și efortul lor, au contribuit la apariția acestei monografii.

Gheorghe Peltecu

George Iancu

Anca Maria Panaitescu

Nicolae Gică